

سارا ساجدی

کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی

همایش «تبیین راه ارتقای سلامت روانی رفتاری دانش‌آموزان» در تاریخ بیست‌ودوم اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۲ با حضور مسئولان و مشاوران و معاونان مدارس مناطق بیست‌گانه شهر تهران در تالار فرهنگ برگزار شد.

این همایش با تلاوت آیاتی از قرآن کریم آغاز شد و پس از آن امانی، معاون پرورشی شهر تهران سخنانی ایراد کرد. ایشان حلول ماه مبارک رجب و میلاد امام محمد باقر(ع) به شرکت‌کنندگان تبریک گفت. به گفته دکتر امامی هدف اصلی طرح «نقشه راه ارتقای سلامت رفتاری دانش‌آموزان» که در دی و بهمن‌ماه ۱۳۹۱ اجرا شده است، دانش‌آموزان اول دبیرستان و ۴۰ درصد از دانش‌آموزان مدارس راهنمایی شهر تهران هستند. وی ضمن بیان سخن امام راحل(ره) که فرمودند: «بهترین و برجسته‌ترین فکرها باید بنشینند برای آموزش و پرورش برنامه‌ریزی کنند»

گزارش از همایش

تبیین نقشه راه ارتقای سلامت روان رفتاری دانش آموزان

► رحمانی؛
رئیس مشاوره اداره
آموزش و پرورش شهر
تهران

► امانی؛
معاون پرورشی و فرهنگی
آموزش و پرورش شهر
تهران

تشریح کرد و گفت: «راهبردهای اجرایی به صورت کتابچه‌ای درآمده است که به مدارس ارسال خواهد شد.» او همچنین پیشنهاد کرد که در هر منطقه شورای ارتقای سلامت روانی رفتاری تشکیل شود و برنامه‌ها را به صورت ماهانه رصد کنند. ایشان معتقد بود که اگر دشمن برای جوانان ما برنامه‌ای ریخته است، ما نیز می‌توانیم برنامه‌هایی را برای رشد و ارتقای جوانان تنظیم کنیم و این از وظایف اصلی مشاوران و دست‌اندرکاران آموزش و پرورش است. وی در پایان از حضور مشاوران و دست‌اندرکاران آموزش و پرورش قدردانی کرد.

در ادامه همایش از خانم ایراندوست مشاور منطقه ۱۱، آقای عظیمی مشاور منطقه ۱۹ و خانم حقانی مشاور منطقه ۱۰ به دلیل زحماتی که برای اجرای این آزمون کشیده بودند، با هدایایی تقدیر و قدردانی شد.

ادامه همایش نیز با پذیرایی مهمانان همراه بود و در حین پذیرایی نمایندگان از روند اجرای پروژه برای حضار پخش شد.

خانم هادیان، مسئول موسسه مشاوره و خدمات روان‌شناختی توحید، در ادامه برنامه ضمن معرفی ابزارهای استفاده شده برای این طرح نمونه‌هایی از نتایج را به حضار ارائه کرد و ضمن بیان مثالی گفت: «نتایج نشان‌دهنده آن است که مدارس دخترانه آسیب‌پذیر ترند و سطح انتظارات نوجوانان از خانواده‌ها بسیار بالاست.» او همچنین این نکته را مطرح کرد که در بین منابع حمایتی، دانش‌آموزان - چه دختر و چه پسر - دوستان خود را به‌عنوان اولین منبع معرفی کرده بودند. در پایان، خانم هادیان ضمن بیان این مطلب که این طرح در استان تهران اجرا و تفسیر شده است و نتایج به‌صورت محرمانه در اختیار مدیران مدارس قرار می‌گیرد، به سخنان خود پایان داد.

سخنران بعدی دکتر اصغر نژاد، رئیس بخش سلامت روان انستیتو روان‌پزشکی ایران در سخنان خود به این نکته اشاره کرد که ارتقای سلامت

تأکید کرد که باید نسبت به وضع موجود شناخت بیشتری وجود داشته باشد. آقای امانی در ادامه سخنانش گفت که در آموزش و پرورش افرادی باید استخدام شوند که آگاه، تحصیل کرده و کار کرده باشند و از مشکلات دانش‌آموزان آگاهی داشته باشند، زیرا بدون شناخت نمی‌توان نقشه راه را ترسیم کرد. وی به این نکته اشاره کرد که مبنای آموزش و پرورش تربیت قرآنی است و با استفاده از اطلاعات گذشته نمی‌توان فرزندان امروز را تربیت کرد. امانی با اشاره به سند تحول در آموزش و پرورش گفت که این سند در حکم تنظیم ارتباط ما با خود و خدایمان است.

وی ضمن اشاره به آیاتی از قرآن کریم، کار مشاوران را سخت ارزیابی کرد و گفت: «باید دست‌به‌دست هم دهیم تا تغییری صورت گیرد و نوع کار مشاوران از نوع کار انبیا باشد.» ایشان در پایان سخنان خود از اقدامات انجام شده توسط مشاوران تقدیر و قدردانی کرد.

در ادامه برنامه رحمانی، رئیس مشاوره تحصیلی اداره کل شهر تهران، ضمن تبریک به مناسبت میلاد با سعادت امام محمد باقر (ع) و خیرمقدم به حضار و تشکر از کارشناسان بابت اجرای این طرح، مراحل اجرای آن را بیان کرد. رحمانی گفت: «بیش از ۱۲۶ هزار دانش‌آموز از ۱۲۴۷ مدرسه راهنمایی و دبیرستان مورد ارزیابی سلامت روانی رفتاری قرار گرفتند. نیم‌رخ آزمون، استاندارد هنجاریابی شده دارای مؤلفه‌های ۲۷گانه بود که وزارت آموزش و پرورش تهیه کرده بود. این طرح در ابتدا با تشکیل اتاق فکر آغاز به کار کرد که در آن قرار شد موضوع آزمون‌ها مطرح شود و سپس سه گروه آماده کار شدند: ۱. گروه آماده‌سازی که پاسخ‌نامه‌ها و پرسش‌نامه‌ها را به تفکیک مدارس آماده می‌کردند. ۲. گروه تصحیح که پاسخ‌نامه‌هایی را که سال قبل اجرای نامساعدی داشتند، بررسی و تصحیح می‌کردند. ۳. گروه تفسیر و تحلیل آزمون‌ها که زیر نظر خانم هادیان اداره می‌شد.» رحمانی در ادامه، روند کار را به‌طور کامل

علت اصلی مشکلات دانش آموزان این است که مهارت حل مسئله را یاد نگرفته‌اند و نمی‌دانند چگونه با یک مسئله برخورد کنند. همچنین آموزش‌هایی که در مدارس به دانش آموزان می‌دهند کافی نیست. باید بدانیم ضمن درس دادن به بچه‌ها می‌توانیم راه درست زندگی کردن را به آن‌ها بیاموزیم

► ایزدی؛
ریس اداره مشاوره اداره کل امور تربیتی و مشاوره وزارت آموزش و پرورش

► دکتر اصغر نژاد؛
روان شناس

در پایان مراسم لوح یادبود و هدایایی به تمامی مشاوران اهدا شد و همایش در ساعت ۱۲:۳۰ پایان یافت.
در حاشیه این همایش با چند نفر از مشاوران مدارس صحبت کردیم و اکنون نظرات آن‌ها را برای استفاده همه مشاوران در مجله منعکس می‌کنیم. خانم قلندری از منطقه ۵: «کار انجام شده کار خوبی است و برای انتخاب رشته دانش آموزان می‌تواند بسیار مفید باشد. البته بهتر است زمان اجرای این برنامه در ابتدای سال تحصیلی باشد تا برای رسیدگی به مشکلات دانش آموزان فرصت کافی باشد. به علاوه، باید جمعیت دانش آموزی در هر منطقه نیز در نظر گرفته شود؛ زیرا برای مثال، در منطقه ۵ تعداد مشاوران به نسبت تعداد دانش آموزان بسیار کم است.»
خانم سام‌کن منطقه ۵: «این آزمون‌ها برای اجرا در هنرستان‌ها مناسب نیستند؛ زیرا دیر اجرا شدنشان مانع بررسی مشکلات دانش آموزان و حل این مشکلات می‌شود.»

خانم صیادی منطقه ۱۲: «زمان اجرای آزمون بسیار دیر بود.» اگر این کار زودتر صورت می‌گرفت، می‌توانستیم غیرمستقیم به معلمان آمار بدهیم تا از بعضی دانش آموزان انتظار بیش از حدی نداشته باشند. درخواست من این است که نرم‌افزار این برنامه در اختیار ما قرار گیرد تا اگر شک و شبهه‌ای ایجاد شد، بتوانیم آن را رفع کنیم.»
سخن پایانی: در چنین همایش‌هایی که جنبه گزارش‌دهی دارند، انتظار می‌رود اطلاعات بیشتری در مورد آزمون و ابزار مورد استفاده داده شود. به علاوه، در جمعی که اکثر شرکت‌کنندگان، مشاوران مدارس یا رابطان و مسئولان آموزش و پرورش هستند، تأکید بر نقش کلیدی مشاوره بهبود یافته است و باید به چگونگی اثرگذاری و نقش‌های اجرایی - که در شرح وظایف مشاوران نیست - پرداخته شود. لازم است جنبه‌های نوآورانه و خلاقانه شغل مشاوران نیز در چنین گردهمایی‌هایی مورد توجه قرار گیرد.

با آموزش رابطه تنگاتنگی دارد و در دوره حساس رشد که فرد علاقه‌مند به یادگیری است، معلم می‌تواند آموزش‌ها را در اختیار افراد قرار دهد. وی گفت: «علت اصلی مشکلات دانش آموزان این است که مهارت حل مسئله را یاد نگرفته‌اند و نمی‌دانند چگونه با یک مسئله برخورد کنند. همچنین آموزش‌هایی که در مدارس به دانش آموزان می‌دهند کافی نیست. باید بدانیم ضمن درس دادن به بچه‌ها می‌توانیم راه درست زندگی کردن را به آن‌ها بیاموزیم. هدف باید مشخص کردن بچه‌های مشکل‌دار و یاد دادن مهارت‌های یادگیری - رفتاری و اصول زندگی به آنها باشد. به علاوه، جامعه باید در جهت حرکت کند که به اقدامات پیشگیرانه دست یابیم.» ایشان بازنگری در شیوه آموزش و اهداف و نگاه به مسئله از بیرون را از اهداف اصلی دانست. در پایان نیز ضمن قدردانی از مشاوران و معلمان که عهده‌دار کاری مهم و سخت هستند، گفت: «این افراد به دلیل نقش کلیدی‌ای که در جامعه دارند، باید نسبت به شرایط خود هشیار باشند.»

در جریان مراسم، خبری عنوان شد که خوشحالی حضار را در پی داشت و آن ارتقای مشاوران مدارس از گروه دو به گروه یک بود.
در ادامه ایزدی، رئیس اداره مشاوره اداره کل امور تربیتی و مشاوره آموزش و پرورش، ضمن معرفی آزمون سلامت روانی رفتاری یادآوری کرد که هدف اصلی این است که نیاز دانش آموزان را در حوزه‌های روانی رفتاری شناسایی کنیم. همچنین گفت که این طرح باید ابتدای سال تحصیلی به اجرا درآید و نتایج آن به دانش آموزان بازخورد داده شود. آزمون‌ها خوب هستند ولی ضعف‌هایی هم دارند که درصدد رفع آن‌ها هستیم. ایشان ضمن معرفی سایت مشاوره اداره کل امور تربیتی و مشاوره آموزش و پرورش از مشاوران خواست تا از این طریق با آن‌ها در ارتباط باشند.
در جریان اجرای مراسم دو نفر از مشاوران نیز تجربیات کاری خود را در اختیار همکاران قرار دادند.